

На основу члана 59. став 1. и члана 82. став 3. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 97/16, 36/19 и 61/21) и члана 93. став 3. Статута Општине Фоча („Службени гласник Општине Фоча“, број 8/17), Начелник Општине Фоча д о н о с и

ПРОГРАМ РАДА НАЧЕЛНИКА ОПШТИНЕ ФОЧА ЗА 2025. ГОДИНУ

1. УВОД

Програм рада Начелника Општине Фоча за 2025. годину (у даљем тексту: Програм рада) садржи скуп активности којима Начелник Општине Фоча (у даљем тексту: Начелник Општине), у својој мисији одговорног руковођења локалном самоуправом, остварује визију општине Фоча коју у свом мандатном периоду жели да реализује.

Извршавајући задатке који произилазе из надлежности утврђених Законом о локалној самоуправи и Статутом Општине Фоча, као и задатке који су утврђени Програмом рада Скупштине Општине Фоча за 2024. годину и другим програмима које доноси Скупштина Општине Фоча (у даљем тексту: Скупштина Општине), као одговоран лидер и носилац извршне функције, путем Програма рада информише јавност о својим плановима и провјерава подршку представничког органа локалне власти о својим правцима дјеловања.

Програм рада је плански акт, а реализација и динамика активности из Програма рада у процедурама реализације усклађиваће се са расположивим средствима и зависиће од објективних околности које буду присутне у датом моменту. С обзиром на то да је ријеч о планском акту, циљ је квалитетно, прецизно и реално планирати, узимајући у обзир различите околности које се могу појавити у периоду реализације Програма рада.

Програм рада се заснива на резултатима који су остварени у досадашњем раду, Стратегији развоја општине Фоча, Буџету Општине Фоча за 2025. годину, активностима виших нивоа власти и разних домаћих и страних институција и организација.

Успоставићемо политику управљања и развоја људским ресурсима у смислу кадровске политике тако да ће најобразованији, вриједни и одговорни људи бити уважени, поштовани и обављаће најсложеније послове у циљу доношења стратешких одлука за развој друштвене заједнице на корист грађана.

Наставићемо и завршити већ започете инфраструктурне пројекте чија изградња је по уговорима планирана у 2025. години (зграда за младе брачне парове и привремена санитарна депонија и стадион са вјештачком травом у насељу Доње Поље).

Наставићемо активности на реализацији пројеката који захтјевају већа финансијска средства, као што је изградња обалоутврда и који се могу реализовати по фазама у складу са ревидираном Стратегијом развоја Фоче.

У циљу остварења намјере да Фоча добије статус града посебну пажњу ћемо посветити реконструкцији градских улица како би додатно учинили да уже подручје добије лијеп урбани изглед, као што треба да буде и цијела Фоча.

Додатно ћемо повећати степен покривености видео надзором јавних површина.

Уредићемо туристичко-угоститељску дјелатност са циљем рефинансирања у развој туризма и свеукупни развој Фоче. Носилац развоја у смислу туризма су НП „Сутјеска“ и рафтинг кампови.

Покренућемо редефинисање статуса парка природе „Тара“ у погледу управљача.

Настављамо са подршком развоју индустријских и пословних зона, прије свега дрвном индустријом али и другим гранама које прате станоградњу, као и занатску дјелатност, у корак са новим информационим технологијама.

Област шумарства и пољопривреде су врло значајани ресурси које треба ставити у функцију развоја локалне заједнице, избегавајући ризике који могу настати ако се на одржив начин не управља овим ресурсом.

Путна инфраструктура из групе локалних путева још увијек није на задовољавајућем нивоу, али се посебно по том питању радило у 2024. години, јер је асфалтирање ушло у групу капиталних инвестиција у износу од 1000.000 КМ.

Основне природне потенцијале општине Фоча треба ставити у функцију интегралног развоја Фоче, са циљем одрживог кориштења истих.

Хидроенергетске изворе као хидропотенцијале ћемо подржавати кроз велике пројекте. Оно што је реално јесте да ћемо увијек ургирати, иницирати и подржавати такве пројекте али у смислу да они допринесу развоју Фоче уз компензацију негативних ефеката које такви пројекти носе.

За развој туризма постоји велики потенцијал, будући да Фоча већ има богату природну и културну понуду, али постоји још много простора за унапређење туризма. Потребна је сарадња свих субјеката у туристичкој индустрији, као и промоција Фоче на европском и свјетском тржишту, која треба да буде пажљиво планирана, реална и прилагођена стварним условима.

У наредном периоду потребно је радити на креирању интегрисаних туристичких понуда кроз боље повезивање туристичких субјеката уз унапређење наплате боравишне таксе.

Чишћење града, обале ријека, неуређени простори су област коју увијек треба унапређивати. У наредном периоду настојаћемо да у сарадњи са надлежним комуналним предузећем побољшамо техничка средства која се користе за чишћење и уређење јавних површина, како бисмо побољшали квалитет комуналне хигијене и оправдали очекивања грађана. Потребно је повећати степен инспекцијског надзора и казних одредби уз мјере које подстичу грађане да и сами допринесе заштити и чувању животне средине и здравља људи. Рјешавање питања нове депоније и техничких средстава су један од главних предуслова за постизање наведених циљева.

Требамо се подсјетити да је дио нашег становништва старије животне доби, незавидног имовинског стања и нарушеног здравља. Социјална давања из буџета за поменуте категорије се остварују кроз примјену Закона из области социјалне заштите, а што се утврђује по прописаној процедури. Јасно је да би неке дилеме

отклонила активност израде социјалних карата, али то је питање које је са свим сложеностима из домена вишег нивоа власти и то није посао локалних власти.

Сва издвајања из буџета су Законима уређена и додатно ће бити регулисана подзаконским актима уз развој функције финансијске унутрашње контроле што ће све допринијети већој економичности, ефикасности и транспарентности извршења усвојених буџета.

Спорт, култура и омладина представљају кључне сегменте у развоју локалне заједнице и заузимају значајно мјесто у буџету. Средства се распоређују у складу са правилником и прописаним критеријумима, како би подршка била законита и транспарентна. Залагаћемо се за ефикасну расподјелу буџетских средстава и унапређење услова за развој спорта кроз набавку нове опреме, обезбјеђивање адекватних спортских објеката, едукацију тренера, као и организацију домаћих и међународних спортских манифестација. Оно што треба истаћи јесте да Општина Фоча настоји да у што већем капацитету подржи спорт и спортске колективе, међутим, финансирање клубова у такмичарским ранговима представљају превелике издатке за локални буџет. С тим у вези, Закон о спорту би требао на одговарајући начин ријешити финансирање спортских клубова и колектива у такмичарским ранговима.

2. КАПИТАЛНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ

Основни предуслови за реализацију Програма рада и свих активности извршне власти Општине Фоча (у даљем тексту: Општина) су: стабилни планирани приходи у Буџету, одговорна расподјела прихода, законитост у раду, подршка Скупштине Општине, обезбјеђење додатних средстава за веће инвестиције и учешће у пројектима.

Изградња дома за стара лица у насељу Миљевина је реализована у погледу грубих грађевинских радова и зграда дома за стара лица је кровљена, план је да се радови наставе и значајна средства су планирана буџетом општине Фоча за 2025. годину.

Изградња санитарне депоније на локацији Грабе тече планираном динамиком и наставак радова је планиран чим временски услови дозволе, јер су средства обезбјеђена, а очекивања су да ће депонија бити стављена у функцију половином 2025. године. Набављен је дозер ТГ 110, машина која ће се користити за равнање терена, то јесте у редовним пословима на депонији. Током 2025. године ће Општина Фоча, комунално предузеће и Фонд за заштиту животне средине извршити и набавку возила за одвоз смећа. Нема сумње да ће санитарна депонија бити у употреби како је и планирано.

Завршетак зграде за младе брачне парове се очекује у првој половини 2025. године, као што је и уговорено са Извођачем радова, те би требало да тада буде и уселјена.

Наставићемо са реконструкцијом и асфалтирањем локалних и некатегорисаних путева и улица у насељу. Планирани радови у 2024. години су урађени у потпуности, а слиједи наставак радова за период 2025.-2026. година.

У 2025. години је планиран наставак и сљедећих активности:

- Асфалтирање пута десном обалом Таре,
- Рјешавање питања из надлежности Општине у вези са изградњом хидроенергетских објеката на Дрини и Бистрици и

- Изградња котловнице за гријање Градског позоришта.

Такође, планирано је да се ради на унапређењу квалитета услуге комуналних предузећа и наставку рјешавања проблема замућења воде.

Настојаћемо да пронађемо екстерна средства за обалоутврде, у складу са прибављеним главним пројектом, уз подршку екстерних извора финансирања.

У плану је да се реализује пројекат прекограничне сарадње са општином Плужине под називом Т.А.Р.А. 2, који ће, између осталог, обухватити активности освјетљења Сат куле и мостова на ријеци Тихотини, постављање ЛЕД билборда на улазу у град, три платформе за разгледање и Интегрисану стратегију развоја туризма у општини Фоча и Плужине.

У сарадњи са удружењем „HELP“ реализоваће се пројекат изградње спортско-рекреативне бицикличке стазе трасом старе жељезничке пруге у дужини од 40 километара, а која ће повезати четири локалне заједнице: Фочу, Устиколину, Горажде и Ново Горажде.

Уређење градског парка у насељу Душаново је један од циљева које треба остварити у 2025. години.

Општина ће подржати и изградњу новог блока студентског дома у Доњем Пољу у оквиру пројекта чија је вриједност 10 000 000 евра.

У 2025. години је планиран и завршетак изградње стадиона са вјештачком травом у Доњем Пољу, у сарадњи са Фудбалским савезом Републике Српске.

3. РЕДОВНЕ ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

У циљу побољшања инфраструктуре, планирани су сљедећи пројекти и програми:

- Санација локалних путева, у складу са приоритетима мјесних заједница и усвојеним програмима,
- Изградња нове расвјете, у складу са приоритетима мјесних заједница и усвојеним програмима,
- Изградња и опремање дјечјих игралишта, у складу са приоритетима мјесних заједница и усвојеним програмима у градским и приградским насељима (Крајишка улица МЗ Драгочава),
- Реконструкција и изградња пјешачких стаза на подручју Општине, у складу са приоритетима и усвојеним програмима,
 - Асфалтирање и проширење паркинг простора у градским насељима,
 - Наставак активности на санацији објекта МЗ Заваит и Рјечица,
 - Изградња потпорних зидова уз градске саобраћајнице,
 - Изградња спортских игралишта, у сарадњи са мјесним заједницама,
 - Подршка изградњи спомен обиљежја у Превраћу и Бруснима,
 - Наставак активности на стварању предуслова за двосмјерно напајање Фоче електричном енергијом (Електропренос БиХ и Електропривреда РС),
 - У сарадњи са Електродистрибуцијом, реконструкција и санација средњонапонске и нисконапонске мреже, од којих се издваја:
 - нови сн вод за МЗ Брод и
 - електрификација градских подручја и села у којима живе повратници.

4. ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

- Подршка послодавцима за запошљавање,
- Подршка оснивању и развоју предузетништва,
- Наставак активности на ургирању и интензивирању радова на санацији магистралних и регионалних путева: Фоча – Тјентиште, Фоча – Шћепан Поље, Фоча – Сарајево, Фоча – Годијено и Фоча – Челебићи, у сарадњи са ЈП „Путеви Републике Српске“, Владом Републике Српске и Савјетом министара БиХ;
- Подршка предузетницима за развијање и попуњавање Пословне зоне Ливаде, као и Индустијске зоне Брод на Дрини,
- Подршка пројектима у Националном парку „Сутјеска“, у циљу повећања туристичког потенцијала Општине,
- Активности на оживљавању Парка природе „Тара“, чиме се стварају предуслови за адекватно искоришћење ријеке Таре и платоа Заваит, Челебићи и Мештревац, као једног од најзначајнијих туристичких потенцијала Општине (асфалтирање пута десном обалом Таре),
- Организација манифестација гастро понуде, подршка организацијама лова и риболова, промоција природних знаменитости,
- Подршка развоју пољопривреде кроз субвенције за: производњу млијека (премија за млијеко), набавку пољопривредне механизације и опреме, воћарство (премија за произведену и продату малину, подстицаји за подизање вишегодишњих засада), пчеларство (премија за производњу и узгој пчела, набавка кошница и пчеларске опреме), ратарску и сточарску производњу (подстицаји за улагања у пластеничку производњу, набавка сјеменског материјала, премија за мини фарме, премија за узгој крава у систему крава-теле, премија за узгој квалитетно-приплодних крмача и супрасних назимица, подстицаји за изградњу нових и адаптацију постојећих шталских објеката), а све на основу новог правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја пољопривредне производње у 2025. години на подручју општине Фоча и
- Подршка младим високообразованим кадровима за обављање приправничког стажа.

5. ПРИОРИТЕТИ У РЕДОВНИМ АКТИВНОСТИМА

Општинска управа Општине Фоча (у даљем тексту: Општинска управа) обавља надлежности прописане Законом о локалној самоуправи (самостални послови) и надлежности републичке управе (пренесени послови) који су на јединице локалне заједнице пренесени законом у интересу ефикаснијег и рационалнијег остваривања права грађана, међу којима су препознати сљедећи приоритетни задаци:

- Стварање привредног амбијента и привлачење инвестиција за отварање нових радних мјеста,
- Обезбјеђење стабилности свих комуналних дјелатности из надлежности Општине, као што су: саобраћај, јавна хигијена, јавна расвјета, водоснабдијевање, али и комуналних функција које нису у надлежности локалне заједнице (снабдијевање електричном енергијом, коришћење магистралних и регионалних путева на територији Општине и др.),
- Унапређење функционисања јавних предузећа, установа и институција чији је оснивач Општина,
- Уређење и одржавање зелених површина у граду, са посебним освртом на градске паркове и простор поред ријека у урбаној зони града,

- Набавка додатне количине контејнера, у циљу веће чистоће града и оспособљавања возила за прање градских и приградских улица,
- Сарадња са институцијама Републике Српске и Босне и Херцеговине, са међународним финансијским институцијама и организацијама, као и Савезом општина и градова Републике Српске,
- Сарадња са начелницима општина и градова са регије, у циљу рјешавања инфраструктурних проблема и проширењу сарадње у свим областима,
- Перманентно праћење социјалне заштите и социјалних потреба грађана, породица и појединих угрожених група и, сагласно њима, обезбјеђење финансијских средстава за остваривање права у складу са законом, путем Центра за социјални рад, као и проширење обима социјалне заштите организовањем интервентних повремених помоћи различитим социјалним групама,
- Сарадња са социјално-хуманитарним организацијама и грађанима у обављању хуманитарне дјелатности, кроз учешће у материјално-финансијским средствима и стручним кадровима,
- Наставак подршке и помоћи пензионерима, кроз реализацију пројекта „Старење и здравље“, у сарадњи са Општинском организацијом Црвени крст Фоча, као и директних помоћи на терену најугроженијим пензионерима,
- Подршка удружењима која брину о дјечи са посебним потребама, слијепим и слабовидим лицима,
- Наставак сарадње са удружењем „ЛИР“ кроз пројекат за инклузију особа са инвалидитетом и њихову доквалификацију,
- Мјерама популационе политике подршка наталитету, као и вишечланим породицама, кроз: (су)финансирање вантјелесне оплодње, новчане помоћи новорођенчету незапослених родитеља и вишечланим породицама, помоћ у зимници породицама са више дјеце, бонови за првачиће, помоћ свим ђацима незапослених родитеља и набавка нових уџбеника за основце,
- У области друштвене бриге о дјечи обезбиједити материјално-финансијске и кадровске услове за боравак дјеце у предшколској установи, предшколско васпитање и образовање, у складу са законом и потребама грађана,
- Обезбјеђење бесплатног превоза ученика,
- Стипендирање студената, у складу са усвојеним Буџетом и усвојеном одлуком о стипендирању,
- Стварање услова за омладинско организовање и бригу о омладини, кроз подршку пројеката омладинских организација,
- Помоћ студентским организацијама у њиховим активностима,
- У области здравствене заштите предузимање превентивних мјера и отклањање посљедица проузрокованих епидемијама, елементарним и другим непогодама и ванредним приликама, у сарадњи са другим надлежним институцијама,
- Унапређење система цивилне заштите, као и заштите од пожара,
- Сарадња са савјетима мјесних заједница, обилазак свих мјесних заједница са сарадницима, у циљу сагледавања стања на терену,
- У циљу веће безбједности грађана, у сарадњи са Полицијском управом, обезбјеђење видео надзора на јавним просторима и саобраћајницама,
- Подршка удружењима проистеклим из Одбрамбено-отаџбинског рата, кроз подршку у Буџету у пројектима и активностима ових удружења,
- Посебан грант за помоћ борачким категоријама,
- Подршка свим спортским колективима и развоју спорта,

- Буџетска подршку манифестацијама културе и спорта: ОК Фест, Фудбал френдс, Дринска регата, Зима у Фочи, Мајске духовне и културне свечаности, Дани боровнице, концерти за Дан Општине,
- Сарадња са вјерским заједницама (помоћ у градњи и адаптацији вјерских објеката),
- Наставак реализације Регионалног стамбеног програма за изградњу индивидуалних стамбених објеката за 40 породица, у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице БиХ и Секретаријатом за расељена лица и миграције Републике Српске,
- Сарадња и помоћ удружењима повратника и расељених лица,
- Наставак сарадње са пријатељским и братским општинама и градовима и проширење сарадње.

Све ове и друге бројне активности које, у суштини представљају цјелокупан живот у локалној заједници, биће стални предмет рада Начелника Општине и Општинске управе у 2025. години.

Број: 02-014-____/25
Фоча, 27.02.2025. године

НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ
Милан Вукадиновић